

EPV Aluevarannot Oy
Menna Luhtala

Päästö- ja vaikutustarkkailuohjelmien hyväksyminen, Vaskiluodon Voima Oy:n ja EPV Aluevarannot Oy:n (ent. EPV Bioturve Oy) – Pohjanmaan maakunnissa sijaitsevat turvetuotantoalueet

Asia

Vaskiluodon Voima Oy:n ja EPV Aluevarannot Oy:n (ent. EPV Bioturve Oy) – Pohjanmaan maakunnissa sijaitsevien turvetuotantoalueiden päästö- ja vaikutustarkkailuohjelmien hyväksyminen

Hakija

EPV Aluevarannot Oy
Menna Luhtala
Kirkkopuistikko 0
65100 Vaasa

Asian vireille tulo

EPV Aluevarannot Oy/Menna Luhtala on tarkkailuvelvollisten puolesta 9.11.2022 toimittanut tarkkailusuunnitelman Etelä-Pohjanmaan ELY- keskukselle hyväksyttäväksi. Ohjelmaa on täydennetty 17.4.2023 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen pyynnöstä.

Toimintaa koskevat luvat

Tarkkailuohjelmassa käsiteltyjen soiden voimassa tai/ja käsittelyssä olevat lupapäätökset on esitetty hakemuksessa. Lupapäätöksissä on määräyksiä vesiensuojelurakenteista, käyttö- ja päästötarkkailuista sekä vaikutustarkkailusta.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen toimivalta

Toimintaa koskevien päätösten lupaehtojen mukaan "Luvan saajan on huolehdittava tuotantotoiminnan käyttö- ja päästötarkkailusta ympäristölupapäätöksen liitteenä 3 olevan käyttö- ja päästötarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkentaa Etelä-

Pohjanmaan ELY- keskuksen (aik. Länsi-Suomen ympäristökeskuksen) hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta." Vaikutustarkkailua koskevan lupamääräyksen mukaan "luvan saajan on Etelä-Pohjanmaan ELY- keskuksen hyväksymällä tavalla tarkkailtava toiminnan vaikutusta vesistön tilaan ja kalataloudellisia vaikutuksia Varsinais-Suomen ELY-keskuksen (aik. Pohjanmaan ELY-keskus) hyväksymällä tavalla.

Osassa ympäristölupaviraston tai aluehallintoviraston lupapäätöksiä on lisäksi määrätty tarkkailtavaksi pölyn ja melun vaikutusta alueella Etelä-Pohjanmaan ELY- keskuksen hyväksymällä tavalla. Ehdotukset vaikutustarkkailusuunnitelmaksi on toimitettava asianomaisille viranomaisille kolmen kuukauden kuluessa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Tarkkailujen tulokset on esitettävä vaadittaessa niille, joiden etua tai oikeutta asia saattaa koskea. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyysissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät."

Tarkkailusuunnitelma

1. Johdanto
EPV Aluevarannot Oy:n turvetuotantoalueet
2. Yleistä
3. Vesistöt
4. Tarkkailuohjelma
- 4.1. Käyttötarkkailu
- 4.2. Päästötarkkailut
- 4.2.1. Yleistä
- 4.2.1.1. Turvetuotantoaluekohtaiset kuormitustarkkailut
Kyrönjoen vesistöalue
Lapuanjoen vesistöalue
Kokemäenjoen vesistöalue
Maalahdenjoen vesistöalue

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ratkaisu

ELY-keskus hyväksyy Kyrönjoen yhteistarkkailuohjelman käyttö-, kuormitus- ja vesistötarkkailun ohjelman seuraavin täsmennyksin:

- **Päästötarkkailuissa** noudatetaan kunkin ympäristöluvan määräyksiä seuraavin täsmennyksin.
- Saarikkonevan tarkkailua on toteutettava 1.12.2022 annetun uuden tarkkailupäätöksen (LSSAVI/6572/2021, nro 188/2022) mukaisesti.
- Iso Keruksen tarkkailua on toteutettava 22.2.2023 annetun uuden tarkkailupäätöksen (EPOELY/2844/2015) mukaisesti.

- Hirvinevan tarkkailuohjelman päivitys on käsittelyssä aluehallintovirastossa (LSSAVI/11779/2022). Myös Isonen tarkkailun muutos on vireillä. Molemmilla alueilla siirrytään uuteen päästötarkkailukäytäntöön heti, kun tarkkailut on hyväksytty.
- Osalla tuotantoalueita on määrätty tarkkailumääräyksiä johtuen niiden sijoittumisesta happamille sulfaattimaille (HS-maat). Näillä alueilla (**Peurainneva, Kortessalvianneva, Läntineva, Voitonneva, Heinineva, Pitkäkankaanneva-Hirvineva, Kampinneva, Haisuneva, Riihineva, Vähäneva ja Kairainneva**) tarkkailua yhtenäistetään Ympäristöministeriön (2020) tarkkailuohjeen mukaiseksi siten, että kun laskuojaan johdettavan veden pH on päästömittausten ottohetkellä $\leq 4,0$ ja sähkönjohtavuus samaan aikaan ≥ 20 ms/m, määritetään näytteistä tarkkailupäätösten mukaiset lisäanalyytit. Sähkönjohtavuus lisätään kaikkien em. HS-mailla sijaitsevien soiden tarkkailuun. Vastaavasti asiditeetin ja sulfaatin tarkkailusta voidaan luopua.
- Mikäli muilla tuotantoalueilla havaitaan vastaavia, mahdollisesti HS-maiden kuivatuksesta johtuvia ongelmia, voidaan tarkkailua laajentaa ELY-keskuksen päätöksellä myös niille. Tämä ei kuitenkaan koske soita, joilla on kuivatusvesien kemiallinen käsittely.
- Heininevan päästötarkkailua tulee jatkaa, kunnes ELY-keskus antaa luvan tarkkailun lopettamiselle.
- Kevättulvien aikaan ajoitettu näytteenottoa tulee varautua ottamaan kategorisesti aikaisemmin (1.-30.4, tarvittaessa 15.3.-15.4. välillä).
- Rankkasadenäytteiden osalta noudatetaan lupapäätösten määräyksiä.
- Kaikista lupamääräysten ylittävistä tuloksista tai muista häiriöistä on viipymättä ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle Aluehallinnon asiointipalvelun kautta.
- Tarkkailukerran tulokset, kuormituslaskelmat toimitetaan (EI kirjaamoon) sähköpostilla tulokset.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi. Valvojan yhteystiedot löytyvät Aluehallinnon asiointipalvelusta. Jakotiedot raportoidaan Aluehallinnon asiointipalvelussa kuukauden sisällä jakson päättymisestä.
- **Vesistötarkkailun** tulokset konsultin tulee siirtää Hertta-järjestelmään (Vesla) kolmen kuukauden kuluessa niiden valmistumisesta (ei näytteenotosta). Tulosten siirron onnistuminen tulee varmistaa. Toiminnanharjoittaja on vastuussa tulosten toimittamisesta ja niiden virheettömyydestä.
- Heininevan vesistötarkkailua tulee jatkaa, kunnes ELY-keskus antaa luvan tarkkailun lopettamiselle.
- Biologista tarkkailua jatketaan turvetuotannon painopistealueilla, joita ovat Kauhavanjoki, Hirvijoki (Kauhava) ja Tuomiluoma. Näytteenottopaikkoina käytetään entisiä paikkoja.

Näytteenoton ja määritysten on noudatettava voimassa olevaa SYKE:n ohjeistusta mm. näytemäärien ja tavoitetaksonomian suhteen. Näytteet otetaan syys-lokakuussa (pohjaeläimet) ja heinä-lokakuussa (piilevät).

- Pohjaeläin- ja piilevänäytteet otetaan samoin periaattein myös Kyrönjoesta Hangasnevan tuotantoalueen ylä- ja alapuoliselta osuudelta. Näytteenottoapaikan on oltava näytteenottoon soveltuva kivinen koskipaikka, eikä paikan tarvitse olla sama kuin vedenlaadun havaintopaikka. Havaintopaikkakohtainen iKi- ja pKi-näytetyyppien yhteenlaskettu näytemäärä tulee olla aina 4 kpl. Eli esim. jos toista pohjatyyppiä ei löydy, otetaan toisesta korvaavat näytteet.
- Pohjaeläinnäytteiden tulokset talletetaan Hertan POHJE- rekisterin ja piilevänäytteiden tulokset PIIRE-rekisteriin.
- Biologinen näytteenotto toteutetaan piilevien osalta joka kolmas ja pohjaeläinten osalta joka kuudes vuosi. Tarkkailuvelvollisen on täydennettävä tarkkailusuunnitelmaa biologisen tarkkailun aikatauluilla ja lähetettävä ohjelma ELY-keskukselle tiedoksi.
- Näytteet ottaa ulkopuolinen sertifioitu tai tehtävään perehdytetty konsultti, jonka pätevyys on kirjallisesti osoitettavissa. Näytteet on analysoitava tutkimuslaitoksessa, jolla on dokumentoitu asiantuntemus (esim. akkreditointi) tutkittavien analyysien osalta.
- ELY-keskus ei katso klorofylli-a -määrittämiä virtavesissä tarpeelliseksi.
- Sekä **päästö- että vesistötarkkailussa** on näytteenotossa hyvällä suunnitelmalla pyrittävä välttämään tilanteet, joissa näytteenottoapaikalla ei ole vettä, vesi seisoo tai se on jäässä.
- Vuosiyhteenvedot laativalla henkilöllä tulee olla riittävät tiedot turvetuotannon vesistökuormituksen sekä vesistövaikutusten arvioinnista.
- Raporteissa on arvioitava, onko näytteenotto ollut edustavaa ja riittävää kuormituksen ja vaikutusten arvioinnin kannalta.
- Jos näytteenoton yhteydessä tai analyysituloksien perusteella ilmenee odotettua suurempaa ympäristövaikutusta, on siitä viipymättä ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan ELY- keskukselle sekä kyseisen kunnan/kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
- Tarkkailuohjelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.

Perustelut

ELY- keskus katsoo, että esitetyn ohjelman mukainen tarkkailu, mukaan lukien ohjelmaan määrätyt muutokset ja lisäykset antaa ennalta arvioiden riittävät tiedot EPV Aluevarannot

Oy:n turvetuotantoalueiden käytöstä, päästöistä ja vesistövaikutuksista. Kaikki tähän ohjelmaan sisältyvät jokivedet ovat väriltään tummia, rehevöityneitä ja osittain myös happamoitumisesta kärsiviä. Ekologiselta tilaltaan kaikki joet on luokiteltu hyvää huonompaan tilaan. Turvetuotanto voi olla paikallisesti tai vesistöaluekohtaisesti merkittävä kuormittaja sekä ravinteiden, kiintoaineen, happamien yhdisteiden että veden värin ja humuksen kannalta. Joissain sellaisissa vesistöissä, joissa turvetuotannon on arvioitu olevan merkittävä kuormittaja ja joissa turvetuotanto voi vaikuttaa ekologiseen tilaan, on edellytetty vuosittaista vedenlaadun ja toisaalta myös biologista tarkkailua.

Ilmasto on lämmennyt ja kevättulvat aikaistuneet. Tämän vuoksi on varauduttava ottamaan kevättulvien aikaan ajoitetut päästötarkkailut yleisohjeistusta (15.4.-15.5.) aikaisemmin. Yleensä toukokuun puolella tulvavedet ovat jo laskeneet, eivätkä enää edusta kevättulvanäytteitä.

Valtioneuvoston vuonna 2021 hyväksymässä Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitosuunnitelmassa Kyrönjoen, Lapuanjoen ja Maalahdenjoen vesistöalueiden jokivedet sekä Kokemäenjoen vesistöalueen Etelä-Pohjanmaan alueella sijaitsevat latvavedet on luokiteltu ekologiselta tilaltaan pääosin hyvää huonommiksi. Tavoitteena on kaikkien luokiteltujen ja myös luokittelematta jääneiden vesistöjen erinomaisen tai hyvän tilan säilyttäminen tai saavuttaminen. Hyväksymispäätöksessä on otettu huomioon vesienhoitosuunnitelman tavoitteet.

Osa tuotantoalueista sijaitsee HS-mailla. HS-mailta tuleva kuormitus on merkittävimpiä Pohjanmaan vesien ekologista tilaa heikentäviä tekijöitä, minkä vuoksi tieto toiminnan vaikutuksista on tärkeää haittojen arvioimisen ja vähentämisen kannalta. Kyseisille tuotantoalueille on eri aikoina, eri vaiheissa ja eri luissa määrätty keskenään erilaisia tarkkailukäytäntöjä. Näiden tarkkailujen yhtenäistäminen Ympäristöministeriön (2020) tarkkailuohjeen periaatteiden mukaiseksi parantaa tarkkailujen laatua, tulosten käyttökelpoisuutta ja helpottaa vaikutusten arviointia. Ohjeistuksen mukaisen tarkkailun ml. pH- ja sähkönjohtokyvyn raja-arvojen avulla pystytään selkeämmin keskittämään happamuushaittojen valvontaa ja torjuntaa ongelmallisille alueille. Vastaavasti sulfaatti- ja asiditeettimäärityksillä ei saada enää lisäarvoa tarkkailussa. Pelkkä veden laadun tarkkailu ei riitä vaikutusten arviointiin vesistöissä, joihin kohdistuu merkittävää turvetuotannon kuormitusta. Kuitenkaan klorofylli-a -määrityksiä ei joki- ja ojavesissä voida pitää välttämättömänä

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki 527/2014 63 §

Länsi- ja Sisä-Suomen sekä Etelä-Suomen aluehallintovirastojen päätökset koskien tarkkailtavia tuotantoalueita

Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Hallintolaki (434/2003)
Kokemäenjoen - Saaristomeren - Selkämeren vesienhoitoalueen
vesienhoitosuunnitelma vuoteen 2027

Käsittelymaksu

660 euroa (12 h x 55 e/h)

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella annetussa asetuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2022 (1259/2021). Asia on tullut vireille vuonna 2022.

Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Päätöksestä tiedottaminen

Luvanhaltija/ Hakija
Alajärven, Ilmajoen, Kauhavan, Kurikan, Laihian, Lapuan ja Seinäjoen
kaupunkien/kuntien ilmoitustaulun hoitaja
Alajärven, Ilmajoen, Kauhavan, Kurikan, Laihian, Lapuan ja Seinäjoen
kaupunkien/kuntien ympäristönsuojeluviranomainen
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, vesilain valvoja
Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalouspalvelut

Päätöksestä tiedotetaan kuuluttamalla päätöksen antopäivää seuraavasta arkipäivästä alkaen ELY-keskuksen verkkosivuilla
(<https://www.ely-keskus.fi/kuulutukset>> Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus).

Päätös on nähtävillä ympäristöhallinnon verkkopalvelussa
Ymparisto > Pintavesien tilan seuranta > Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus sekä
Alajärven, Ilmajoen, Kauhavan, Kurikan, Laihian, Lapuan ja Seinäjoen
kaupunkien/kuntien verkkosivuilla.

Päätös ja kuulutus pidetään nähtävillä muutoksenhakuajan loppuun saakka.

Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea oikaisua **Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta** 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus liitteineen on toimitettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon (kirjaamo.lansi@avi.fi). Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteinä olevassa oikaisuvaatimusosoituksessa. Asian käsittelystä perittävään maksuun haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

10.5.2023

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt erikoistutkija Anssi Teppo ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Jyrki Latvala.

Liitteet EPV Aluevarannot Oy tarkkailusuunnitelma
Oikaisuvaatimusosoitus

Tämä asiakirja EPOELY/373/2015 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/373/2015 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Teppo Anssi 11.05.2023 10:32

Hyväksyjä Latvala Jyrki 10.05.2023 10:55